

Л.Г. Матуріна,
бібліотекар ЗОШ № 3
м. Борислав,
Львівська обл.

Пам'ятка читача

Зі стенду «Поради бібліотекаря»

1. Пам'ятка читача.
2. Як читати книжку.
3. Як конспектувати книжку, статтю.
4. Як працювати над тематичними виписками.
5. Як вчити вірш напам'ять.
6. Як працювати з книгою.
7. Як читати науково-пізнавальну літературу.
8. Правила користування бібліотекою.

1. Пам'ятка читача

1. Перед тим як розпочати читання, вибери книжку, в якій розкривається зміст матеріалу, що ти вивчаєш.
2. Пам'ятай, що читання – одне з найважливіших занять у самоосвіті і ставитися до нього треба серйозно.
3. Слід урізноманітнювати прийоми і способи читання.
4. Читаючи, думай, шукай головне, основне, найістотніше.
5. Не поспішай, «не ковтай» книгу, вдумайся в логіку і зміст того, що ти читаєш.
6. Домагайся, щоб кожне речення, кожне слово, термін, фраза були добре зрозумілі, не залишай незрозумілого.
7. Читай з олівцем у руках, роби потрібні помітки.
8. Обов'язково законспектуй прочитане.
9. Розпочату роботу доводь до кінця.
10. Не залишай книжку недочитаною – головне може бути попереду.
11. Прочитавши, обдумай, чого навчила тебе книга.
12. Прочитане спробуй пов'язати з життям, з практикою, досвідом.
13. Не забудь пов'язати те, що читаєш з раніше вивченим і увявити його в системі знань.
14. Не поспішай кликати на допомогу інших, коли щось не зрозуміло. Намагайся розібратися самостійно.
15. Де потрібно – змушуй працювати й уяву.
16. Читай не тільки «зліва направо», а й повертайся до прочитаного: повторення – найкращий засіб закріплення прочитаного.
17. Навчись критично сприймати прочитане.

2. Як читати книжку

1. Пам'ятай: читання – одне з найважливіших завдань у самоосвіті, ставитися до нього треба серйозно.
2. Внутрішньо налаштуйся на читання. Не поспішай, не «ковтай» зміст книжки, а читай уважно, вдумливо, намагайся запам'ятати прочитане.
3. Зміст треба осмислювати. Не можна допускати механічного фіксування тексту.
4. Вчися читати швидко, не проговорюючи про себе, охоплюй поглядом цілі фрази, речення.
5. Для свідомого сприймання прочитай передмову, перегортаючи сторінки, обміркуй заголовки.
6. Коли щось незрозуміло, не поспішай гукати на допомогу інших. Спочатку спробуй самостійно розібратися. Користуйся словниками, довідниками.
7. Роби помітки, виписки, за потреби склади план (*тези, конспект*).
8. Найцікавіше запам'ятай. Порівнюй прочитане з уже відомими фактами, знайди йому місце в системі знань.
9. Прочитавши книжку, обміняйся думками і враженнями про неї з друзями, дай оцінку. Згадай основні образи, події, думки.
10. Порівняй власну думку про книжку з відгуками і рецензіями на неї: один розум добре, а колективний – краще.
11. Зроби відповідні записи про книжку в читацькому щоденнику.

3. Як конспектувати книжку, статтю

Конспект – це стислий виклад змісту статті чи книжки. Від тез конспект відрізняється тим, що поряд з основними даними тексту в ньому коротко наводяться докази цих положень і висновки.

Види конспектів:

а) текстуальний: основні положення твору, докази і висновки передаються словами автора, тобто цитатами;

б) вільний – це переказ основного змісту книги (*статті*) своїми словами;

в) змішаний – найчастіше використовуваний вид, при якому вільний переказ змісту поєднується з цитуванням.

1. Запиши автора і назву статті чи книжки, яку конспектуєш. Виділи їх більшим шрифтом.

2. Під час конспектування статті запиши, в якому журналі, збірнику або в якій газеті її вміщено.

3. Складай конспект після того, як продумав план тексту.

4. Записуй тільки основне: спочатку головну думку, потім (*дуже стисло*) докази і приклади.

5. Намагайся, щоб записи були чіткими, змістовними і лаконічними. Для цього використовуй схеми, таблиці.

6. Для зручності користування конспектом, підкреслюй найважливіші думки, навіть окремі фрази, словосполучення, слова; до розділів і підрозділів підбирай заголовки.

7. Цитуй правильно і точно, зазначай сторінку, з якої взято цитату.

8. Роби помітки, які виявляють твоє ставлення до того, що конспектуєш. Використовуй для цього свої умовні позначки, а також подані нижче:

а) знак оклику на полях – дуже добре;

б) знак питання – здивування, незгода з автором, незрозуміння якоїсь думки.

9. Вчися конспектувати відразу начисто.

4. Як працювати над тематичними виписками

1. Вибрати з тексту необхідний матеріал і виписати його на картки у вигляді цитати в такій послідовності: цитата, прізвище та ініціали автора твору, назва твору, видавництво, рік і місце видання, розділ книги чи том, сторінка.

2. Якщо з цієї сторінки беруться ще цитати, то посилання на джерело робиться так: «Так само». Коли ж цитата береться з іншої сторінки книжки, то пишеться: «Так само» й вказується сторінка.

3. Чужі слова потрібно наводити з абсолютною точністю, не вириваючи їх з контексту.

4. Якщо під час цитування доводиться робити

пропуск окремих слів, то в цитаті замість пропущених слів ставиться три крапки (...).

5. Цитати у вигляді самостійного речення оформляються за правилами пунктуації при прямій мові.

6. Якщо цитата є складовою частиною думки того, хто пише, то вона береться в лапки і пишеться з малої букви.

7. На полях перед цитатою або у верхній частині доцільно давати її короткий заголовок, тобто одним чи кількома словами передати основний зміст цитованого тексту.

5. Як вчити вірш напам'ять

1. Уважно двічі-тричі прочитай увесь вірш.

2. Обміркуй зміст твору, умовно розділи його на смислові частини.

3. У кожній такій частині правильно визнач інтонацію, з якою будеш читати, розстав логічні наголоси, визнач паузи та темп читання.

4. Навчися читати вголос, дотримуючися цих вимог, спочатку кожен частину, а відтак – увесь вірш.

5. Тепер без допомоги підручника спробуй пригадати вірш, повтори кожен частину по пам'яті.

6. Візьми книжку. Читаючи напам'ять, перевіряй, чи правильно запам'ятав текст.

7. Відклади підручник, двічі чи тричі продекламуй увесь вірш.

8. Запам'ятай: знання тексту вірша треба довести до автоматизму. Це дасть змогу зосередитися на виразності читання.

9. Перед уроком уявно продекламуй вірш ще раз. Якщо ти не задоволений звучанням окремих рядків, то ще є час усунути недоліки.

6. Як працювати з книгою

1. Для ознайомлення в загальних рисах зі змістом книги необхідно:

а) прочитати титульну сторінку – прізвище автора, заголовок, рік видання;

б) прочитати анотацію (коротку інформацію про цю книгу), вміщену на зворотному боці титульної сторінки;

в) уважно ознайомитися зі змістом, вміщеним або в кінці книги, або після титульної сторінки;

г) прочитати передмову або вступ.

2. Під час читання потрібно:

а) звернути увагу на назви окремих розділів, частин, параграфів тощо;

б) вдумливо ставитися до слів і словосполучень, виділених різними шрифтами (*розрядкою, курсивом, півжирним та ін.*);

в) з'ясувати значення незрозумілих слів за допомогою словників та енциклопедій;

г) звернути увагу на посилання (*позначаються зірочкою або цифрою*) і зразу ж уважно прочитати пояснення (*внизу сторінки*).

3. Для засвоєння змісту прочитаного необхідно:

а) поділити прочитаний матеріал на частини, виділити в них найголовніше;

б) скласти план (*простий, складний*), тематичні виписки, тези або конспект.

7. Як читати науково-пізнавальну літературу

1. Необхідно уважно проглянути книгу (*починати слід із титульного аркушу*), ознайомитися зі змістом книги, зрозуміти, з яких розділів вона складається, у якій послідовності розташовується матеріал, які є ілюстрації.

2. Слід уважно прочитати анотацію, передмову, вступ, післямову, висновки; це допоможе краще зрозуміти зміст, призначення і мету книжки, отримати пораду, як треба читати книгу.

3. Ознайомитися безпосередньо з основним текстом.

4. Читати треба досить уважно; вдумливо, по частинах.

5. Необхідно робити виписки, записи незрозумілих слів.

6. Після кожного розділу необхідно спитати себе, чи все зрозуміло, що треба перечитати ще раз.

7. Записати всі відповіді про прочитану книжку в «Читацький щоденник».

Ви помітили, діти, що читання наукової і науково-пізнавальної літератури – це найкраща «розумова гімнастика». І тому, хто добросовісно її виконує, вона приносить справжню насолоду. І тоді найскладніші книжки стають захопливими і доступними.

8. Правила користування бібліотекою

1. Вибрані для читання книжки можна тримати вдома не більше 10 днів, тому що їх хочуть прочитати ще багато твоїх товаришів:

2. Якщо в тебе змінилася адреса – повідом бібліотекаря. А якщо ти від'їжджаєш із села назавжди, то обов'язково поверни всі бібліотечні книжки.

3. Тому, з ким трапилася біда, – випадково загубилася бібліотечна книжка, – потрібно прийти до бібліотеки і розказати про це. Бібліотекар завжди допоможе тобі. Підкаже, яку книжку можна принести замість загубленої.

4. А почитати журнали або книги, які є в бібліотеці в одному примірнику, можна лише в бібліотеці.

